

PROVOZ BUDOV

nákup a sledování toku médií – vody, energií a odpadů

ÚVOD – ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBNOSTI A MOŽNOSTI ÚSPOR

Hlavní dopady na životní prostředí spojené s provozem budov

Provoz administrativních budov představuje zátěž životního prostředí, pokud jde o

- spotřebu elektrické energie spojené s produkcí skleníkových plynů;
- spotřebu vody;
- produkci odpadů;
- místní znečištění ovzduší spojené s dopravou do zaměstnání a zásobování.

Úspory dosažené prostřednictvím odpovědného přístupu je možné zvážit v každé z produktových kategorií této metodiky.

1. CÍL

Snížit spotřebu vody; snížit spotřebu energií získaných z neobnovitelných zdrojů a snížit tak produkci skleníkových plynů; snížit produkci odpadů a dodržovat hierarchii nakládání s odpady (0 % skládkování, důsledné třídění a opětovné používání, předcházení vzniku odpadů).

Cíl do roku 2020:

- ve veřejné správě sledovat a trvale snižovat¹
  - a) spotřebu energie, zejména spotřebu neobnovitelné primární energie²;
  - b) spotřebu paliv, zejména spotřebu fosilních paliv;
  - c) spotřebu pitné vody;
  - d) množství odpadů³.

2. OPATŘENÍ V RÁMCI ORGANIZACE

- energie
  - ✓ sestavit bilanci spotřeby energií a emisí skleníkových plynů (jednotlivé budovy i organizace jako celek);

¹ např. ve Velké Británii jsou tyto cíle stanoveny na 25% snížení spotřeby energie, 25% snížení spotřeby paliva (v přepočtu na CO₂) a 25% snížení množství odpadů oproti roku 2010, což vychází z programu „zelených“ závazků státní správy, DEFRA, [Greening Government Commitments, Defra's Performance 2015-16 & Baseline](#)

² neobnovitelná primární energie je jedním ze základních ukazatelů energetické náročnosti budovy podle vyhlášky č. 78/2013 Sb. o energetické náročnosti budov, která zároveň uvádí postup jejího výpočtu

³ metodika „[Nástroje veřejné správy pro předcházení vzniku odpadů](#)“

- ✓ vypracovat a implementovat akční plány ke snižování spotřeby energie v rámci instituce⁴;
  - ✓ zvýšit podíl OZE v nakupované energii;
  - ✓ zvláštní pozornost věnovat osvětlení⁵ - při rekonstrukci či pořízování budov požadovat využití přirozeného denního světla v maximální technicky proveditelné míře (a tak, aby toto řešení poskytovalo dostatečné osvětlení dle platných hygienických a technických norem); pro vybrané prostory (chodby, kuchyňky, WC) instalovat osvětlení s automatickým vypínáním / čidlem přítomnosti;
- voda
    - ✓ monitorovat spotřebu vody, navrhnout technická opatření na snížení spotřeby;
    - ✓ prověřit a využít možnosti hospodaření se srážkovou vodou (opatření k retenci vody, resp. krátkodobé akumulaci a dalšímu využití srážkové vody) či využití vody šedé;
  - odpady
    - ✓ zavést monitoring množství odpadů a způsobu jejich svozu/zpracování (předcházení vzniku + opětovné používání + třídění a hierarchii nakládání s odpady s cílem 0 % skládkování)
  - paliva – monitorovat spotřebu paliv a snižovat ji;
  - sdílet správnou praxi v rámci státní/veřejné správy;
  - motivovat uživatele/zaměstnance k úsporám a šetrnému zacházení s vodou a energiemi zavést opatření na úrovni spotřebitele/zaměstnance (školení, osvěta).

3. INDIKÁTOR PLNĚNÍ OPATŘENÍ V RÁMCI ORGANIZACE

- I_{4A} průměrná roční spotřeba vody v litrech na zaměstnance
  - I_{4B} průměrná roční spotřeba elektřiny v kWh na zaměstnance
  - I_{4C} průměrná roční spotřeba tepla z ústředního rozvodu/vytápění v kWh na zaměstnance
  - I_{4D} průměrná roční spotřeba plynu v MJ na zaměstnance
  - I_{4E} uhlíková stopa v přepočtu na zaměstnance⁶
- případně, pokud je relevantní*
- I_{4G} průměrná roční spotřeba topného oleje v kWh na zaměstnance
  - I_{4H} průměrná roční spotřeba dřeva v kWh na zaměstnance
  - I_{4J} průměrná roční spotřeba uhlí v kWh na zaměstnance

⁴ Výchozím bodem takového plánu může být průkaz energetické náročnosti budovy, který vyjadřuje skutečnou spotřebu energie spojenou s užíváním budovy, tj. zahrnuje vytápění, přípravu teplé užitkové vody, chlazení, větrání, osvětlení.

⁵ V administrativních budovách případně na osvětlení až 40 % z celkové spotřeby energie.

⁶ doporučujeme vycházet z metodiky CI2, o.p.s., která počítala mimo jiné uhlíkovou stopu MŽP, respektive z mezinárodního standardu GHG Protocol, na který se tato společnost odkazuje (<http://ci2.co.cz/cs/uhlikova-stopu-uradu>)

4. SOUVISEJÍCÍ LISTY

- všechny listy metodiky

5. ENVIRONMENTÁLNÍ POŽADAVKY NA POŘIZOVANÉ VÝROBKY⁷

Doporučené minimální odpovědné požadavky

- neformální zavedení některého ze systémů environmentálního managementu EMS (mezinárodní norma ISO 14001, Program EMAS apod.)

Komplexní požadavky

- zavedení certifikovaného programu systému environmentálního řízení a auditu, EMAS

7. SMLUVNÍ PODMÍNKY DODÁVEK

- smlouvy na dodávky plynu a elektřiny by měly odpovídat profilu odběratele (volba příslušného tarifu by měla vycházet z analýzy skutečné energetické náročnosti a chodu budovy).
- zařadit ustanovení o energetické efektivitě do popisu zakázky na zajištění vytápění budovy.
- smlouvy na odběr odpadu nastavit tak, aby odpovídali druhu a množství produkovaného odpadu (např. četnost svozu, kapacita sběrných nádob, typ vozidel ke svozu odpadu apod.)

---

⁷ Podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií, § 9b písm. b)7, jsou ústřední instituce v případě nadlimitních veřejných zakázek povinny nakupovat výrobky s nejvyšší dostupnou účinností užití energie. V případě nákupu kotle nebo jiného zdroje tepla musí zařízení splňovat parametry definované nařízením Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohřívačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřívačů nebo požadavky Nařízení komise č. 2015/1189 ze dne 28. dubna 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva.

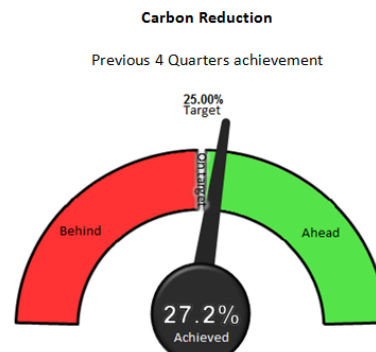
PŘÍLOHA - PŘÍKLADY VYČÍSLENÍ NÁKLADŮ

V tabulce níže je příklad, který ilustruje plnění závazků programu šetrnější státní správy, který zveřejňuje DEFRA (Ministerstvo životního prostředí, výživy a venkova) ve Velké Británii⁸

Tab. 1 Příklad evidence úspor DEFRA, Velká Británie

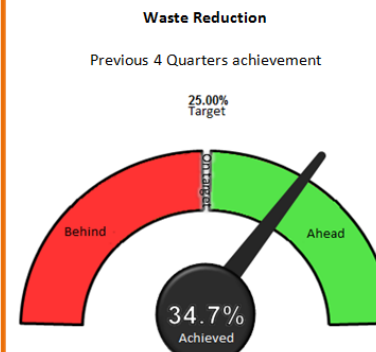
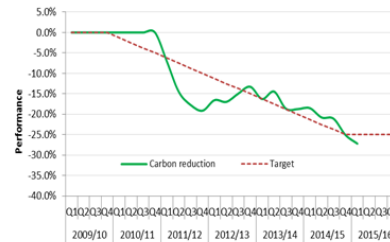
Time period	CO ₂ from buildings (Tonnes)	CO ₂ from domestic travel (Tonnes)	Waste (Tonnes)	Water from all buildings (m ³)	Number of Domestic Flights
Total Baseline data	107,521	26,419	8,454	711,610	3,351
2011/12 Q1 <i>Apr - Jun</i>	19,231	4,754	1,464	125,963	Data not available by quarter
2011/12 Q2 <i>Jul - Sep</i>	18,266	5,291	1,687	107,424	
2011/12 Q3 <i>Oct - Dec</i>	23,928	5,224	1,810	150,281	
2011/12 Q4 <i>Jan - Mar</i>	26,344	5,291	1,709	152,729	
2012/13 Q1 <i>Apr - Jun</i>	21,222	5,102	1,716	160,663	Full dataset not available
2012/13 Q2 <i>Jul - Sep</i>	17,247	5,278	1,396	175,488	
2012/13 Q3 <i>Oct - Dec</i>	24,248	6,284	1,545	124,229	
2012/13 Q4 <i>Jan - Mar</i>	25,045	5,639	2,305	137,616	
2013/14 Q1 <i>Apr - Jun</i>	18,376	4,471	1,395	184,927	640
2013/14 Q2 <i>Jul - Sep</i>	19,715	5,111	1,264	208,912	642
2013/14 Q3 <i>Oct - Dec</i>	21,180	4,961	1,474	169,393	920
2013/14 Q4 <i>Jan - Mar</i>	27,884	5,937	1,579	155,135	926
2014/15 Q1 <i>Apr - Jun</i>	19,504	4,247	1,651	124,894	886
2014/15 Q2 <i>Jul - Sep</i>	17,535	4,806	1,345	177,289	736
2014/15 Q3 <i>Oct - Dec</i>	20,316	5,539	1,310	125,732	1,246
2014/15 Q4 <i>Jan - Mar</i>	23,936	4,481	1,492	120,279	544
2015/16 Q1 <i>Apr - Jun</i>	16,761	4,148	1,369	125,481	482

Defra's Greening Government Commitment Dashboard

The milestone for measuring achievement in the last 4 quarters was to reduce carbon dioxide by 25% compared to the baseline.
GGC Target: Reduce greenhouse gas emissions by 25% from baseline from the whole estate and business-related transport

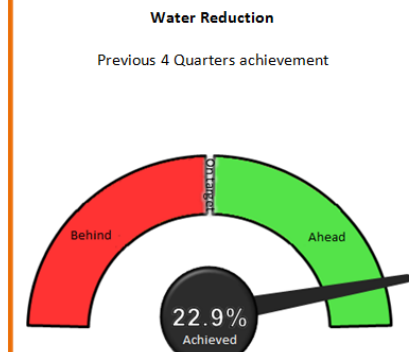
The chart below shows the department's ongoing performance against this target.

The milestone for measuring achievement in the last 4 quarters was to reduce waste arisings by 25% compared to the baseline.

GGC Target: Reduce the amount of waste we generate by 25% from baseline

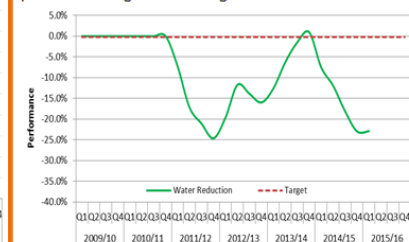
The chart below shows the department's ongoing performance against this target.

The milestone for measuring achievement in the last 4 quarters was to make a reduction in water consumption compared to the baseline.

GGC Target: Reduce water consumption from baseline

The chart below shows the department's ongoing performance against this target.

⁸ Department for Environment, Rood & Rural Affairs, [Greening Government Commitments: Defra's Performance 201-2016 & Baseline](#)